

Čtení z Písma: Přísloví 23,19-35 (nejlépe celá kapitola)

Úvodem bych chtěl říct, že vím o nebezpečí číst a vykládat pouze jednu vybranou větu z Bible vytrženou ze souvislostí. Chci však říct v rámci svého sdílení, že to sehrálo i pozitivní funkci v mém životě, že ostatně je to působivé a že mě to vlastně baví celoživotně, ale ještě záživnější je vrátit se potom s takovou vytrženou větou zpět do celého textu a znovu objevovat souvislosti.

Ani jsem vlastně neznal celý verš z biblické knihy Přísloví, když jsem tu jednu větu dostal od dědečka darem jako malý kluk. Nevím ani kolik mně přesně bylo roků, ale již jsem byl schopen číst. Text říkal „Dej mi synu můj srdce své“. Je to vskutku jenom první část souvětí z 26. verše 23. kapitoly, a dlouhé roky jsem znal jen tuto větu, naopak vůbec jsem neznal kontext, anebo jinak – tento verš byl zasazen a odehrával se v jiném kontextu – v souvislostech mého dětství, dospívání a života.

První čtení 26. verše

Ta věta předpokládá existenci otce. A nemusí být psána jen pro syny mužského pohlaví. Mám teorii, že, aby velká část bible nebyla pro ženy jako film nebo román, kde jsou hlavní postavy jen samí muži, je uvnitř každého z nás něco syna a něco dcery, něco mužského a něco ženského. Texty mají na různých úrovních různé adresáty a - v srdeční rovině – v krajině srdeční našeho vnitřního člověka - je tenhle text, domnívám se, adresován všem. Takže ta věta předpokládá určité úsilí o existenci otce. Nic divného ani v dnešním světě, kde výskyt, přítomnost a délka setrvání rodného otce v rodině a s dětmi je přinejmenším vzácná. Je-li táta s malým t významný pro dítě v jeho dospívání, o kolik významnější je táta s velkým T pro tebe?

Nejen dnes, kdy slavíme svátek otců, chci při prvním čtení zdůraznit, že nejprve narážíme na otce i na syna. Není syna bez otce. S velkým tátou, nebeským otcem, jediným Bohem se vracíme na počátek a svou vírou se spolupodílíme na svém sebeurčení. – Mohlo by to duchovně platit i v opačném gardu, než rodově?: Kdo jsem, odvozuji od toho, koho mám za otce. Bůh je v Kristu štědrý a milostivý, takže od jisté doby jsou Boží náruč a dveře k Bohu otevřené. Přijetí velkého táty a má identita syna je do velké míry čin víry a sebeurčení – já chci být tvůj syn – je rozhodnutí, které vyžaduje odvalu. Jinými slovy, toto rozhodnutí vyžaduje srdce. Nejde to bez srdce, a proto při druhém čtení narážíme na srdce – dej mi srdce.

1J2,14

אב

בן

Otec / Syn

Alef Bet

počátek abecedy

Druhé čtení 26. verše

Nezastav se, člověče, se svou vírou jen u toho, že máš srdce. Objevovat svého vnitřního člověka, budovat a vést svůj život v souladu s ním je jistě dobré, ale jako křesťané nejsme uctívači srdce. Kážu křesťanství jako náboženství srdce, nikoliv jako uctívání vlastního srdce a vlastního ega.

Myslím, že když si přečtete celou kapitolu 23, že si uvědomíte, že jsou v ní popsány i nízké stavy ega, nenaplněného jáství a také egoismu bez hranic a ega, které zůstalo zakrnělé ve stavu dítěte. Je na čase zasadit verš zpět do kontextu. Poslední verše 23. kapitoly popisují život jakoby srdce bez mozku. V lékařství se říká, že srdce může jaksí fungovat bez mozku, ale ne naopak.

Písmo klade požadavek na naše srdce, ale nijak ho nevychvaluje ani neopěvuje. Máš ho, člověče – zacházej s ním, jak je dobré. Není to asi tak, že bychom měli poslouchat jen své srdce, ale měli bychom svým srdcem poslouchat Boží hlas. Neměli bychom zbožňovat své srdce, ale svým srdcem bychom měli milovat Boha.

Nemohu se při této příležitosti nezastavit u srdečního momentu dějin metodistické církve, z doby kdy ještě žádná metodistická církev neexistovala (jak příznačné pro církve), kdy John Wesley prožil jistotu spasení. Ve svém deníku tento anglikánský duchovní píše o tom, co se odehrálo v jeho srdci: „Cítil jsem, jak se mé srdce zvláště zahřálo. Cítil jsem, že opravdově důvěřuji Kristu, ...“

Someone read from Luther's Preface to the Epistle to Romans. About 8:45 p.m. "while he was describing the change which God works in the heart through faith in Christ, I felt my heart strangely warmed. I felt I did trust in Christ, Christ alone for salvation; and an assurance was given me that He had taken away my sins, even mine, and saved me from the law of sin and death."

Třetí čtení 26. verše

Při třetím čtení narážíme na oko. Oči nám pomáhají jít Božími cestami. Texty obsahují dvě varianty. Výklad může být dvojitý, poprvé cesty se mají střežit a ostříhat, podruhé cesty se mají oblíbit a zalíbit. Jedno z prvních starověkých označení křesťanství bylo Cesta. K mému životnímu mottu patří obojí: křesťanství беру jako náboženství srdce, ale nelze pominout disciplínu, vůli a sebezapření (vedle toho: autenticita, spontaneita, svoboda, svébytnost, dobrovolnost). Obojí může být v souladu a do souladu se to uvádí veršem: „Dej mi synu můj srdce své“. Srdce je navždy tvé, i když ho někomu vydáš, bude navždy tvořit tvou identitu.

Mt 22,34-46

לב
srdce
vnitřní člověk
anatomie vnitřního
člověka?

Gn6,5
Mt 6, 21
Mt 12,33nn
Mt 11,29

John Wesley in
Aldersgate.
24.5.1738
Z Deníku.

עין
oko

Svědectví, které v mém životě sehrál dárek od mého dědečka, je stále živé, ačkoliv v paměti zaprášené, a proto ho nesvedu historicky dokonale rekonstruovat. První věta 26. verše byla vyryta na dřevěné tabulce, kterou jsem měl ve svém pokoji pověšenou na zdi, později jsem její rub používal jako podkladovou desku, na kterou jsem rozprostřel speciální plastickou bubenickou hmotu a trénoval jsem na ni rytmus s paličkami jako na bicí nástroje, aniž bych lidi okolo rušil hrou na bubny. K tomu se mně vybavuje jeden vtip. Dnes ráno u mě zvoní soused v 2:30h! Chápete to?! V půl třetí ráno! Naštěstí jsem ještě nespal – cvičil jsem na bicí. Takže tahle dřevěná destička s biblickým veršem mě provázela i během tréninku bubnování. Dostal jsem však od dědy ještě druhý dar. Byla to tato Bible v kralickém vydání psaná švabachem (anebo obdobným stylem písma, které jsem nedokázal pořádně přečíst, ale o to více mě to celé jako kluka fascinovalo). V této Bibli jsem si nečetl tak často, jako jsem četl 26. verš z 23. kapitoly Přísloví. Zpětně však vidím, že mě oba dárky nasměrovaly k Písmu svatému Starého a Nového zákona a Pánu Bohu, jehož jsem později více a blíže poznal v osobě Ježíše Krista.

Závěrem bych chtěl podtrhnout to, co jistě také tvoří mé životní motto. S připomenutím 26. verše věřím, že z lásky se v Boží škole nepropadá. Blíží se závěr školního roku, kdy děti budou dostávat vysvědčení. Budou z učebních předmětů dostávat známky nebo slovní hodnocení. Kdyby jedním z předmětů byla také láska, nelze z něj propadnout, protože máme jako křesťané učitele, který nás nejen zkouší a soudí, ale také vskutku vyučuje, podporuje a doprovází. Z lásky se nepropadá!

Být otcem a být synem, matkou a dcerou, mužem a ženou je pro nás skoro nekonečný celoživotní úkol. Při ohlédnutí zpátky vidím, jak jsem v tom nejednou selhal. Proto v závěrečné výzvě a požehnání vám chci připomenout text z dopisu Židům.

Žd 12,1-11